

दैनिक अक्षराज

संपूर्ण महाराष्ट्रातून एकाच वेळी प्रसिद्ध

Email : newsaksharaj2021@gmail.com

SHRI PISARNATH
BROADBAND

श्री.संतोष अरविंद शेलार - उपनगराध्यक्ष, माथेरान, ८७९३३११०४४

संत गाडगे महाराज रोड, माथेरान रेल्वे स्टेशनच्या मागे
ता.कर्जत जि. रायगड (माथेरान) - ४१०१०२

वर्ष : ०५ अंक : ३४८, पाने : ०४, किंमत : ०३ रुपये बुलडाणा, बुधवार, दि.२९ जुलै २०२६ संपादक : विनोद कैलास गोरे RNI NO. : MAHMAR/2022/82056

यंदा गणेशभक्तांचा प्रवास सुकर होणार! मध्य रेल्वेकडून मोठा निर्णय ! मुंबई-कोकण विशेष रेल्वे धावणार

अक्षराज : वृत्तसंकलन
दि.२८, मुंबई : आगामी गणेशोत्सवात कोकणात जाणाऱ्या गणेशभक्तांना रेल्वेकडून काही अंशी दिलासा मिळाला आहे. गणेशोत्सवकाळात मुंबईहून कोकणात २४६ विशेष रेल्वे फेऱ्या चालवण्याचा निर्णय मध्य आणि कोकण रेल्वेने घेतला आहे. त्यात विनाआरक्षित रेल्वे फेऱ्यांचाही समावेश आहे. या विशेष रेल्वे फेऱ्यांचे आरक्षण १ ऑगस्टपासून खुले होणार आहे. विशेष रेल्वेगाड्या किमान २० ते कमाल २३ डब्यांसह धावणार आहेत. विनाआरक्षित मेमू फेऱ्या १२ डब्यांसह धावणार आहेत.

कोणकोणत्या गाड्या असणार ?
गाडी क्रमांक ०११०३/४ सीएसएमटी-सावंतवाडी- सीएसएमटी (३२ फेऱ्या)
०११५१/२ सीएसएमटी-सावंतवाडी-सीएसएमटी (३४ फेऱ्या)
०११५३/४ सीएसएमटी-रत्नागिरी-सीएसएमटी (३२ फेऱ्या)

०११७१/२एलटीटी-सावंतवाडी- एलटीटी (३४ फेऱ्या)
०११३१/२ एलटीटी-सावंतवाडी-एलटीटी द्विसाप्ताहिक (८ फेऱ्या) ०११२९/३० एलटीटी-सावंतवाडी साप्ताहिक (४)
०११६७/८एलटीटी-रत्नागिरी-एलटीटी

आठवड्यातून ५ वेळा (२२ फेऱ्या)
०११६५/६ एलटीटी-मडगाव-एलटीटी साप्ताहिक वातानुकूलित (४ फेऱ्या)
०११८५/६ एलटीटी-मडगाव-एलटीटी साप्ताहिक (४ फेऱ्या) आणि पुणे-रत्नागिरी-पुणे १० विशेष फेऱ्या चालवण्यात येतील

आरक्षण तीन टप्प्यांत !

विनाआरक्षित म्हणून दिवा-खेड (३२ फेऱ्या) आणि दिवा-चिपळूण-दिवा (३० फेऱ्या) मार्गावर एकूण ६२ मेमू फेऱ्या धावणार आहेत. ११ ते २३ सप्टेंबरदरम्यान मेमू धावणार आहेत. १, २ आणि ३ ऑगस्टला आरक्षण खुले होणार आहे.

महिला डबे 'संपर्क' क्षेत्रात !

मध्य रेल्वेने मुंबई उपनगरी रेल्वेवरील सर्व ७९४ महिला डब्यांमध्ये 'इमर्जन्सी टॉकबॅक' यंत्रणा कार्यान्वित केली आहे. या सुविधेमुळे महिला प्रवाशांना आपत्कालीन परिस्थितीत थेट लोकलच्या गाईशी संपर्क साधता येणार आहे. पश्चिम रेल्वेवर मात्र अद्याप ४५ महिला डबे या सुविधेपासून वंचित आहेत.

आपत्कालीन स्थितीत महिला प्रवाशांना तातडीने मदत मिळावी, यासाठी प्रत्येक महिला डब्यात टॉकबॅक बटण बसवण्यात आले आहे. हे बटण लोकलच्या गाईच्या केबिनमधील यंत्रणेशी जोडलेले आहे. प्रवाशांनी तीन सेकंद बटण

दाबून ठेवल्यानंतर गाईच्या केबिनमधील इमर्जन्सी रिसॉन्स युनिटवर सूचना मिळते. त्यानंतर संबंधित प्रवाशाशी थेट संवाद साधणे शक्य होते. प्रवाशांनी कळवलेल्या घटनेचे गांभीर्य लक्षात घेऊन गाडी पुढील स्थानकावर थांबवायची की, स्थानकांदरम्यान थांबवायची, याचा निर्णय गाईकडून घेतला जातो.

४६८ महिला डब्यांपैकी ४२३ डब्यांत ही सुविधा कार्यान्वित

मध्य रेल्वेच्या लोकलमधील सर्व ७९४ महिला डब्यांत ही यंत्रणा सुरू करण्यात आली आहे. पश्चिम रेल्वेच्या लोकलमधील ४६८ महिला डब्यांपैकी ४२३ डब्यांत ही सुविधा कार्यान्वित आहे. उर्वरित ४५ डब्यांत यंत्रणा बसवण्याचे काम सुरू आहे. महिला डब्यांपाठोपाठ सामान्य डब्यांमध्येही ही सुविधा उपलब्ध करून देण्याचे काम सुरू आहे. सद्यस्थितीत मध्य रेल्वेवरील ९६ आणि पश्चिम रेल्वेवरील १५० सामान्य डब्यांमध्ये ही यंत्रणा कार्यान्वित आहे.

तलाव, पाझर तलाव, ओढे-नाले तातडीने भरून द्या - आ.आवताडे यांची मागणी

अक्षराज : विकास सरवळे
दि.२८, पंढरपूर : पावसाळ्याला दीड महिना उलटूनही पंढरपूर आणि मंगळवेढा तालुक्यात समाधानकारक पाऊस न झाल्याने संपूर्ण परिसर दुष्काळाच्या उंबरठ्यावर उभा आहे. खरीप हंगाम अक्षरशः वाया जाण्याच्या मार्गावर असताना, भीमा आणि नीरा नद्यांमधून वाहून जाणारे पाणी वाया जाऊ न देता ते कॅनॉलमार्गे सोडून मतदारसंघातील सर्व तलाव, पाझर तलाव, ओढे आणि नाले तातडीने भरून द्यावेत, अशी जोरदार मागणी आमदार समाधान आवताडे यांनी जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्याकडे केली आहे.

आमदार आवताडे यांनी दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे की, यंदा पावसाने पूर्णपणे दडी मारल्यामुळे पंढरपूर-मंगळवेढा परिसरातील शेतकऱ्यांवर मोठे संकट ओढवले आहे. अनेक ठिकाणी पेरण्या वाया गेल्या असून उगवलेली पिके पाण्याअभावी सुकू लागली आहेत. काही गावांम

ध्ये पिण्याच्या पाण्याचाही गंभीर प्रश्न निर्माण झाला असून नागरिकांना पाण्यासाठी मोठी कसरत करावी लागत आहे.

सध्या उजनी धरणातून कालव्यांना पाणी सोडण्यात आले असले, तरी ते अत्यंत कमी दाबाने सुरू असल्याने त्याचा शेवटच्या टोकापर्यंत अपेक्षित लाभ होत नसल्याची खंतही त्यांनी व्यक्त केली. त्यामुळे हे पाणी पूर्ण क्षम तेने सोडून संपूर्ण लाभक्षेत्रातील जलसाठे भरून काढण्याची आवश्यकता त्यांनी अधोरेखित केली.

सध्या भीमा आणि नीरा नद्यांमधून मोठ्या प्रमाणावर पाणी वाहून जात असताना दुसरीकडे पंढरपूर-मंगळवेढा परिसर तहानेने व्याकूळ आहे. त्यामुळे वाहून जाणाऱ्या प्रत्येक थेंबाचा योग्य वापर करून जलसाठे भरल्यास केवळ यंदाच्या हंगामालाच नव्हे, तर पुढील काही महिन्यांसाठीही मोठा दिलासा मिळू शकतो, असे मत आमदार समाधान आवताडे यांनी व्यक्त केले.

आमदार आवताडे यांनी विशेषतः एनआरबीसी (नीरा-भाटघर उजवा कालवा) मधून पाणी सोडून रांझणी तलाव, कासेगाव तलाव, कोटी तलाव, गादेगाव तलाव, बोहाळी तलाव, सात नंबर फाटा परिसरातील साठवण तलाव, तिसंगी येथील तलाव तसेच परिसरातील सर्व पाझर तलाव, ओढे व नाले भरून देण्याची मागणी केली आहे. या जलसाठ्यांमुळे भूजल पातळीत वाढ होऊन हजारो शेतकरी व ग्रामस्थांना मोठा दिलासा मिळेल, असे

त्यांनी नमूद केले.

तसेच उजनी धरणातून भीमा नदीत सुरू असलेला विसर्गही वाढवून मंगळवेढा तालुक्यातील नंदूर, बोराळे, कर्जाळ, कात्राळ, हुलजंती या टेल भागासह संपूर्ण परिसरातील ओढे, नाले, पाझर तलाव आणि साठवण तलाव भरून देण्याचे निर्देश संबंधित अधिकाऱ्यांना द्यावेत, अशी मागणीही त्यांनी केली.

याशिवाय पंढरपूर तालुक्यातील वाखरी, गादेगाव परिसरापर्यंत भीमा नदीचे पाणी पोहोचेल, अशा पद्धतीने नियोजन करून परिसरातील सर्व जलस्रोत भरून काढावेत, जेणेकरून शेती, पिण्याचे पाणी आणि जनावरांच्या पाण्याचा प्रश्न काही प्रमाणात सुटू शकेल, असेही त्यांनी निवेदनात नमूद केले आहे. दरम्यान, या मागणीकडे जलसंपदा विभाग आणि राज्य शासन किती तत्परतेने प्रतिसाद देते, याकडे दुष्काळाच्या झळा सोसणाऱ्या हजारो शेतकरी आणि नागरिकांचे लक्ष लागले आहे.

आमदार काशिनाथदाते यांच्या तत्परतेने चितळकर वस्तीवर अवघ्या ९ तासांत प्रकाश

अक्षराज : राजकुमार इकडे दि.२८, सुपा (अहिल्यानगर)

: काही दिवसांपूर्वी मौजे रायतळे येथील चितळकर वस्तीवर घडलेल्या जबर चोरी आणि दरोड्याच्या दुर्दैवी घटनेची माहिती मिळताच, कर्तेव्यदक्ष आमदार काशिनाथ दाते यांनी तात्काळ घटनास्थळी भेट देऊन पीडित कुटुंबाची आणि ग्रामस्थांची सांत्वनपर भेट घेतली व धीर दिला.

पाहणीदरम्यान, भविष्यात सुरक्षेच्या दृष्टीने आणि अशा घटनांना आळा घालण्यासाठी चितळकर वस्तीजवळ 'हाय मॅक्स पोल' ची अत्यंत गरज असल्याचे ग्रामस्थांनी साहेबांच्या निदर्शनास आणून दिले.जनतेच्या सुरक्षेशी कोणतीही तडजोड नाही साहेबांनी क्षणाचाही विलंब न लावता लागलीच संबंधित प्रशासकीय अधिकाऱ्यांना आणि यंत्रणेला सूचना दिल्या.

आमदार साहेबांनी फोन लावून सूचना दिल्या. व अवघ्या काही तासांच्या आत या दुर्गम वस्तीवर हाय मॅक्स सोलर पोल उभारून दिव्यांचा लखलखाट करण्यात आला. आमदार साहेबांच्या या अभूतपूर्व वेगवान कार्यपद्धतीमुळे रायतळे गावातील सर्व ग्रामस्थ आणि चितळकर वस्तीवरील नागरिकांनी मनःपूर्वक समाधान व्यक्त केले आहे. त्यावेळी राहुल पाटील शिंदे, (भाजप तालुका अध्यक्ष), वसंतदादा चेडे, दत्तानांना पवार, मनोज मुंगसे, कोठुळे साहेब (पोलीस उपनिरीक्षक सुपा पोलीस स्टेशन) गणेश घुले (ग्रामसेवक) प्रशांत भोईटे (तलाठी) तसेच रायतळे ग्रामस्थ सुदाम येणारे, योगेश (राहुल) येणारे, शिवदास चितळकर,गोरख साबळे, मनोज चितळकर, प्रमोद चितळकर, देविदास मेमाणे,हृदिक देकर हे उपस्थित होते.

एमआरव्हीसीच्या नवीन समभाग भांडवल गुंतवणुकीला महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाची मंजूरी

अक्षराज : प्रतिनिधी
दि.२८, मुंबई : मुंबई रेल्वे विकास कॉर्पोरेशन लिमिटेडच्या (एमआरव्हीसी) उपनगरीय रेल्वेच्या विस्तार प्रकल्पासाठी महामंडळाने प्रस्तावित केलेल्या नवीन प्राधिकृत समभाग भांडवल (इक्विटी) गुंतवणुकीतील राज्य सरकारच्या हिश्याला महाराष्ट्र राज्य मंत्रिमंडळाने मंगळवारी मंजुरी दिल्याने मोठे प्रोत्साहन मिळाले आहे.

या वाढीव भांडवलामुळे एमयूटीपी- ३, एमयूटीपी- ३ए व एमयूटीपी- ३बी सह ६४,६४४ कोटी रुपयांपेक्षा जास्त किमतीचे रेल्वे पायाभूत सुविधा प्रकल्प कार्यक्षमतेने राबविण्यास एमआरव्हीसीला आर्थिक पाठबळ मिळणार आहे.

- मुंबईतील वाढत्या पायाभूत रेल्वे प्रकल्पांना चालना देण्यासाठी खेळत्या भांडवलात वाढ करण्यासाठी कंपनीचे प्राधिकृत समभाग भांडवल २५ कोटी रुपयांवरून ५०० कोटीपर्यंत वाढविण्याची मागणी मुंबई रेल्वे विकास कॉर्पोरेशन महाराष्ट्र सरकारकडे केली

राज्य मंत्रिमंडळाचे मोठे निर्णय!

होती. केंद्राने आपल्या वाट्याला मंजुरी दिली असून मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली मंगळवारी झालेल्या राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत राज्याच्या हिश्यातील भांडवलाला मान्यता देण्यात आली. तसेच महामंडळाच्या एकूण समभाग भरणा केलेले भांडवल सुद्धा २५ कोटीवरून २२५ कोटीपर्यंत वाढवण्याचा समावेश आहे.

- एमआरव्हीसी अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, शहरातील वाढत्या रेल्वे प्रकल्पांचा आवाका पाहता त्यांचे २५ कोटी रुपयांचे भरणा केलेले भांडवल अपुरे आहे. त्यासाठी खेळत्या भांडवलामध्ये वाढ होणे अपेक्षित होते. या मंजुरीमुळे २०० कोटी रुपयांच्या नवीन समभाग

महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने नवीन इक्विटी प्रस्तावाला दिलेली मंजूरी हा एक महत्त्वपूर्ण टप्पा आहे. ज्यामुळे एमआरव्हीसीचा आर्थिक पाया अधिक मजबूत होणार आहे. या वाढीव भांडवली आधारांमुळे आम्हाला मोठे उपनगरीय रेल्वे पायाभूत सुविधा प्रकल्प प्रभावीपणे राबवता येणार आहेत. तसेच क्षमता वाढीला गती देता येईल आणि लाखो प्रवाशांना अधिक सुरक्षित, जलद व कार्यक्षम वाहतूक सेवा देण्यासाठी मुंबईच्या रेल्वे कार्य क्षेत्रात परिवर्तन घडवून आणणे सुरू ठेवता येईल.

- (विलास सोपान वाडेकर, सीएमडी, एमआरव्हीसी)

भांडवल गुंतवणुकीचा मार्ग मोकळा झाला आहे. ही गुंतवणूक भारत सरकार आणि महाराष्ट्र सरकार यांच्या मध्ये सध्याच्या ५१:४९ या समभाग भांडवल गुणोत्तरानुसार विभागली जाणार आहे. त्यानुसार भारत सरकार १०२ कोटी रुपये तर महाराष्ट्र सरकार ९८ कोटी रुपयांचे योगदान देणार आहे.

या वाढीव भाग भांडवलामुळे एमआरव्हीसीचा आर्थिक पाया अधिक मजबूत होणार आहे. त्याचा फायदा एमयूटीपी- ३, एमयूटीपी- ३ए व एमयूटीपी- ३ बी सह ६४,६४४ कोटी रुपयांपेक्षा जास्त किमतीचे रेल्वे

पायाभूत सुविधा प्रकल्प कार्यक्षमतेने राबविण्यास पाठबळ मिळणार आहे. तसेच भविष्यातील उपनगरीय रेल्वे पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी संसाधने उभारण्याची एमआरव्हीसीची क्षमता वाढणार आहे. परिणामी संपूर्ण मुंबई महानगर प्रदेशात क्षमता, कनेक्टिव्हिटी आणि प्रवाशांची सोय अधिक सुधारणार आहे.

मुंबई महानगर प्रदेशातील लाखो उपनगरीय रेल्वे प्रवाशांचा दैनंदिन प्रवास सुधारण्याच्या उद्देशाने असलेल्या पायाभूत सुविधा प्रकल्पांना गती देण्यास मदत होण्याची अपेक्षा आहे.

दिवा शहरात खड्ड्यांची शांती आंदोलन - मनसेचा अनोखा निषेध

अक्षराज : विनोद वास्कर

दि.२८, दिवा (ठाणे) : दिवा शहरातील रस्त्यांवर पडलेल्या प्रचंड खड्ड्यांमुळे नागरिक त्रस्त झाले आहेत. प्रशासन आणि लोकप्रतिनिधी याकडे दुर्लक्ष करत असल्याचा आरोप करत महाराष्ट्र नवनिर्माण सेने एक अनोखे आंदोलन हाती घेतले आहे. याला खड्ड्यांची शांती असे नाव देण्यात आले आहे.

प्रशासन गप्प, खड्डे मात्र बोलके महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना दिवा शहराच्या वतीने प्रसिद्ध केलेल्या पत्रकात म्हटले आहे की, सालाबादप्रमाणे याही वर्षी दिवा शहरातील रस्त्यांवर मोठ्या प्रमाणात खड्डे निर्माण झाले आहेत. नेहमीप्रमाणे याही वर्षी ठाणे महानगरपालिकेचा सार्वजनिक बांधकाम विभाग डोळे बंद करून बसला आहे. दिव्यातील लोकप्रतिनिधीही यावर मुग गिळून गप्प बसले आहेत.

अशा परिस्थितीत नागरिकांनीची पुढे येऊन मार्ग काढण्याची वेळ आली आहे, असे मनसेचे म्हणणे आहे.

खड्ड्यांनाच करणार विनंती !

यासाठी महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना तर्फे येत्या ३० जुलै रोजी दिवा पूर्वतील छत्रपती शिवाजी महाराज चौकात खड्ड्यांची शांती कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. या कार्यक्रमात खड्ड्यांची शांती करून त्यांनाच विनंती केली जाणार आहे की सर्वसामान्य जनतेला जास्त त्रास देऊ नका.

कार्यक्रमाची माहिती

- दिनांक : गुरुवार, ३० जुलै २०२६

- वेळ: सकाळी ११:३० वाजता

- ठिकाण: छत्रपती शिवाजी महाराज चौक, दिवा (पूर्व)

- आयोजक: महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, दिवा शहर

महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेने सर्व दिवेकरांना या कार्यक्रमाला मोठ्या संख्येने उपस्थित राहण्याचे आवाहन केले आहे. प्रशासनाचे लक्ष वेधण्यासाठीचा हा व्यंगात्मक पण प्रभावी मार्ग असल्याचे स्थानिक नागरिकांकडून बोलले जात आहे.

संपादकीय

‘गुरुपौर्णिमा’

मनुष्य हा उत्सवप्रिय प्राणी असल्याने नवीन वर्ष सुरु झाले कि कुणाला शिवजयंतीचे वेध लागतात, कुणाला गणेशोत्सवाचे तर कुणाला नवरात्रीचे. अध्यात्मिक साधना करणाऱ्या साधकाला मात्र आस लागलेली असते ती गुरुपौर्णिमेची. गुरुपौर्णिमा हा साधक आणि शिष्यांच्या जीवनातील सर्वात मोठा उत्सव. मायेच्या भवसागरातून शिष्याला आणि साधकाला अलगदपणे बाहेर काढणारे, त्याच्याकडून आवश्यक ती साधना करवून घेणारे आणि कठीण समयी त्याला अत्यंत जवळिकीने अन् निरपेक्ष प्रेमाने आधार देऊन संकटमुक्त करणारे हे गुरुच असतात. अशा परमपूजनीय गुरुंप्रती कृतज्ञता व्यक्त करण्याचा दिवस म्हणजे गुरुपौर्णिमा. गुरुपौर्णिमा हा उत्सव सर्वत्र आषाढ पौर्णिमा या दिवशी साजरा केला जातो. (तामिळ प्रदेशात व्यासपूजा ज्येष्ठ पौर्णिमेस साजरा करतात.) गुरु म्हणजे ईश्वराचे समुण रूप ! वर्षभर प्रत्येक गुरु आपल्या भक्तांना अध्यात्माचे बोधामृत भरभरून देत असतात. त्या गुरुंच्या प्रती अनन्य भावाने कृतज्ञता व्यक्त करणे, हा गुरुपौर्णिमा साजरा करण्यामागील उद्देश आहे. शिष्याने कोणती साधना करावी ते गुरु जाणतात. त्याला नुसती साधना सांगून ते थांबत नाहीत, तर त्याच्याकडून साधना करवून घेतात. हेच गुरूंचे खरे शिकवणे असते. गुरूंचे लक्ष शिष्याच्या ऐहिक सुखाकडे नसते, कारण ते प्रारब्धानुसार असते. गुरूंचे लक्ष फक्त शिष्याच्या आध्यात्मिक उन्नतीकडे असते. श्री शंकराचार्यांनी म्हटले आहे, “ज्ञानदान करणार्या सद्गुरूंना शोभेल अशी उपमा या त्रिभुवनात कोठेही नाही. त्यांना परिसाची उपमा दिली, तरी तीही अपुरी पडेल; कारण परीस लोखंडास सुवर्णत्व देत असला, तरीही त्याचे परीसत्व देऊ शकत नाही.” गुरूंची महती वर्णन करायला शिष्याला शब्द अपुरे पडतात. गुरु आतही आहेत आणि बाहेरही आहेत. तुम्ही अंतर्मुख व्हावे, अशी परिस्थिती गुरु निर्माण करतात. तुम्हाला आत्म्याकडे म्हणजेच ब्रह्माकडे ओढावे, म्हणून गुरु आतही म्हणजे हृदयात सिद्धता करत असतात. हिंदू संस्कृतीमध्ये गुरूंनी शिष्याकरवी करून घेतलेले कार्य अनेक उदाहरणांद्वारे वर्णन करता येते. आर्य चाणक्य आणि चंद्रगुप्त मौर्य, रामदासस्वामी आणि छत्रपती शिवाजी महाराज, रामकृष्ण परमहंस आणि स्वामी विवेकानंद या गुरु-शिष्य जोड्या आणि त्यांचे अद्वितीय कार्य आज जगाला परिचित आहे. या सगळ्या उदाहरणांमधून अधर्माच्या विरोधात लढण्याचा श्रीकृष्णाने अर्जुनाला केलेला उपदेश सर्वत्र पोहोचतो. गुरुपौर्णिमा या शुभदिनी दिवशी गुरुतत्त्व (ईश्वरी तत्त्व) नेहमीच्या तुलनेत १ सहस्र (हजार) पटीने कार्यरत असते. त्यामुळे गुरुपौर्णिमेच्या निमित्ताने केलेली सेवा आणि त्याग (सत्सादी अर्पण) यांचा इतर दिवसांच्या तुलनेत १ सहस्र पटीने लाभ होतो; म्हणून गुरुपौर्णिमा ही गुरुकृपेची (ईश्वरकृपेची) एक अनमोल पर्वणीच आहे. ‘गुरु-शिष्य परंपरा’ ही हिंदूंची लक्षावधी वर्षांची चैतन्यमय संस्कृती आहे; परंतु काळाच्या प्रवाहात रज-तमप्रधान संस्कृतीच्या प्रभावामुळे या महान अशा गुरु-शिष्य परंपरेची उपेक्षा होत आहे. गुरुपौर्णिमेच्या निमित्ताने गुरुपूजन होते, तसेच गुरु-शिष्य परंपरेची महती समाजाला सांगता येते. थोडक्यात गुरुपौर्णिमा म्हणजे गुरु-शिष्य परंपरेचे जतन करण्याची सुसंधीच होय ! प्रत्येक गुरूंचे शिष्य या दिवशी त्यांच्या गुरूंची पाद्यपूजा करतात आणि त्यांना गुरुदक्षिणा मनोभावे अर्पण करतात. या दिवशी व्यासपूजा करण्याची प्रथा आहे. गुरुपरंपरेत महर्षि व्यास यांना सर्वश्रेष्ठ गुरु मानले आहे. सर्व ज्ञानाचा उगम महर्षि व्यास यांच्यापासून होतो, अशी भारतियांची धारणा आहे. कुंभकोणम् आणि शृंगेरी ही शंकराचार्यांची दक्षिण भारतातील प्रसिद्ध पिठे आहेत. या ठिकाणी व्यासपूजेचा महोत्सव साजरा होतो. व्यासमहर्षी हे शंकराचार्यांच्या रूपाने पुन्हा अवतीर्ण झाले, अशी भाविकांची श्रद्धा आहे; म्हणून सन्यासी लोक या दिवशी व्यासपूजा म्हणून शंकराचार्यांची पूजा करतात. स्नानादी नित्यकर्म आटोपून ‘गुरुपरम्परासिद्ध्यर्थ व्यासपूजां करिष्ये ।’ असा संकल्प करतात. एक धूतवस्त्र अंधारून त्यावर गंधाने पूर्वकडून पश्चिमेकडे आणि उत्तरेकडून दक्षिणेकडे अशा बारा रेघा काढतात. ते म्हणजे महर्षि व्यास यांचे व्यासपीठ होय. मग ब्रह्मा, परात्परशक्ती, व्यास, शुकदेव, गौडपाद, गोविंदस्वामी आणि शंकराचार्य यांचे त्या व्यासपिठावर आवाहन करून त्यांची षोडशोपचारे पूजा करतात. याच दिवशी दीक्षागुरु आणि मातापिता यांचीही पूजा करण्याची प्रथा आहे.’ (संदर्भ : सनातन-निर्मित ग्रंथ ‘सण, धार्मिक उत्सव आणि व्रते’)

– जगन घाणेकर

–डॉ.प्रीतम भी.गेडाम

मोबाईल

८२३७४ १७०४१

पृथ्वीवरील प्रत्येक जीव आपल्या स्वतंत्र अस्तित्वाने आणि वैशिष्ट्यपूर्ण भूमिकेद्वारे नैसर्गिक समतोल राखण्यासाठी महत्त्वपूर्ण योगदान देतो. अन्नसाखळीतील प्रत्येक घटक आवश्यक आहे, कारण एखाद्या एका जीवाचेही असंतुलन संपूर्ण परिसंस्थेवर परिणाम करू शकते. आजच्या काळात मनुष्याला वगळता इतर सर्व जीव निसर्गसंवर्धनात आपली भूमिका पार पाडत आहेत. स्वच्छ हवा, शुद्ध पाणी आणि पुरेसे अन्न हे सर्वांच्या जीवनासाठी आवश्यक असून ते फक्त पर्यावरण निरोगी आणि संतुलित असेल तरच उपलब्ध होऊ शकते. सूक्ष्मजीव माती सुपीक बनवतात, तर पक्षी आणि वन्यप्राणी बियांचा प्रसार करून नवीन वनस्पती व जंगलांच्या वाढीस मदत करतात. जंगलातील जीव सुरक्षित राहिले तर जंगल हिरवेगार राहते, ऋतुचक्र संतुलित राहते, जलस्रोत सुरक्षित राहतात आणि नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण होते. त्यामुळे प्रदूषण कमी होते, रोगांचा धोका घटतो आणि जीवनमान अधिक चांगले होते. प्रत्यक्षात वन्यजीव हे निसर्गाचे खरे रक्षक आहेत, कारण पर्यावरणीय समतोल राखण्यात त्यांची अत्यंत महत्त्वाची भूमिका असते. मनुष्याशिवाय निसर्ग स्वतःला पुन्हा वेगाने सावरू शकतो; परंतु निसर्गाशिवाय मानवजीवनाची कल्पनाही अशक्य आहे. त्यामुळे निसर्ग आणि वन्यजीवांचे संरक्षण करणे ही आपली सर्वात मोठी जबाबदारी आहे. प्रत्येक सजीवाला आपल्या नैसर्गिक अधिवासात जगण्याचा अधिकार आहे. मात्र, गेल्या काही दशकांमध्ये वाढलेल्या मानवी हस्तक्षेपामुळे वन्यजीव आणि मानव यांच्यातील संघर्ष मोठ्या प्रमाणात वाढला आहे. या संघर्षात दोघांनाही जीवितहानीचा सामना करावा लागतो. स्वातंत्र्यपूर्व काळात राजे-महाराजे आणि इंग्रजांनी मोठ्या प्रमाणावर शिकार केल्यामुळे अनेक वन्यप्राण्यांची संख्या अत्यंत कमी झाली. अनेक प्रजाती कायमस्वरूपी नाम शेष झाल्या. वन्यजीवांची झपाट्याने घटणारी संख्या रोखण्यासाठी सरकारने विविध कायदे केले आहेत. आयआयटी बॉम्बे आणि सक्त्रा विद्यापीठातील संशोधकांच्या संशोधनानुसार, २०१५ ते २०१९ या कालावधीत देशात प्रत्येक १ चौ.कि.मी. जंगलवाढीच्या बदल्यात सुमारे १८ चौ.कि.मी. जंगल नष्ट झाले. नैसर्गिक, दाट आणि जुनी जंगले झपाट्याने नाहीशी होत आहेत. हीच परिस्थिती कायम राहिली तर त्या

गुरू पौर्णिमा उत्सव आगळाचं अहा सण व्यक्तकराय कृतज्ञता गुरुरायांचे दिव्यऋण अंश गुरू रे परमेश्वरी निर्गुणाचे रुप स गुण लोखंडास करे सुवर्णामी

अचूक

गुरूसम योग्य शिष्य अनुगुण हो दोघेजण अर्जुनास प्रदानविद्या धन्यधन्य ते गुरूद्रोण दत्तात्रय हे जगत् गुरु चोवीसगुरु केले पण गुरूमहात्म्य जाणती असूनि स्वता निपुण

व्यासगुरूंच्या रुपांत उध्दरले रे कण कण उपकार मानते विश्व युगे न् युगे क्षणो क्षण

पेरु या बीजे सद्गुण दुर्गुणांचे उपटून तण गळूपडवावे तमोगुण पालवी रुपा रजोगुण – हेमंत मुसररीफ, पुणे ९७३०३०६९९६

वन्यजीव जगतील तरच मानव जीवन वाचणार

जंगलांमध्ये राहणाऱ्या वन्यजीवांचे अस्तित्व गंभीर संकटात येईल. देशात वाढत्या शहरीकरणामुळे पारंपरिक शेती कमी होत आहे. शहरांजवळच्या खेडोपाडी काँक्रीटची जंगले उभी राहत असून नैसर्गिक जंगले आकुंचन पावत आहेत आणि मानवी हस्तक्षेपामुळे जंगलाजवळ निसर्गाच्या सानिध्यात फार्महाऊस उभारण्याचा कल वाढला आहे. विकासाच्या नावाखाली जंगलातून महामार्ग बांधले जात आहेत तसेच जंगलतोड करून उत्खनन सुरू आहे. यामुळे वन्यजीवांचे नैसर्गिक अधिवास थेट नष्ट होत आहेत आणि वर्षानुवर्षे नैसर्गिक आपत्तींची तीव्रता वाढत आहे.

ज्या जंगलांमध्ये वाघ राहतात, तेथील परिसंस्था अधिक समृद्ध आणि संतुलित असते. वाघ हा केवळ एक वन्यप्राणी नसून संपूर्ण जंगलाचा संरक्षक आहे. त्याच्या अस्तित्वासाठी विशाल, सुरक्षित आणि मानवी हस्तक्षेपापासून मुक्त अधिवास आवश्यक असतो. अशा अधिवासांचे संरक्षण केल्याने असंख्य वन्यप्राणी, वनस्पती, सूक्ष्मजीव आणि संपूर्ण जैवविविधता सुरक्षित राहते. वाघ शाकाहारी प्राण्यांची संख्या नियंत्रित ठेवतो, त्यामुळे वनस्पतींचा अतिवापर टळतो आणि नैसर्गिक समतोल अबाधित राहतो. सुरक्षित जंगले अधिक प्रमाणात कार्बन शोषून घेतात आणि हवामान बदलाचे दुष्परिणाम कमी करण्यास मदत करतात. तसेच दाट जंगले पावसाच्या पाण्याचा प्रवाह नियंत्रित करून पुराची तीव्रता कमी करतात आणि कोट्यवधी लोकांना गोड्या पाण्याचा पुरवठा करतात. त्यामुळे वाघ आणि त्यांच्या अधिवासाचे संरक्षण म्हणजे संपूर्ण पर्यावरणाचे संरक्षण होय. हे संरक्षण मानवजीवन, शेती, जलस्रोत आणि भावी पिढ्यांसाठी अत्यंत आवश्यक आहे. दरवर्षी २९ जुलै रोजी आंतरराष्ट्रीय व्याघ्र दिन साजरा केला जातो. या दिवसाचा उद्देश संकटग्रस्त मोठ्या मांजरांच्या प्रजाती आणि त्यांच्या नैसर्गिक अधिवासाच्या संरक्षणाबाबत जनजागृती करणे हा आहे. वाघ हा भारताचा

राष्ट्रीय प्राणी आहे. वाघ वाचवा, जंगल वाचवा, निसर्ग वाचवा हा संदेश याच कारणासाठी दिला जातो, कारण वाघ टिकले तरच आपणही सुरक्षित राहू. ही बाब प्रत्येकाने समजून घेणे अत्यंत आवश्यक आहे. ग्लोबल टायगर फोरमच्या माहितीनुसार, जगाभरातील जंगलांमध्ये केवळ ५,६६० वाघ शिल्लक आहेत. राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरण यांच्या भारतातील वाघांची स्थिती: सह-भक्षक आणि भक्ष्य – २०२२ या अहवालानुसार त्यापैकी ३,६८२ वाघ भारतात आढळतात. दरवर्षी रस्ते अपघात, शेतांमधील विजेचा धक्का, उघड्या विहिरीत पडणे आणि अवैध शिकारीमुळे असंख्य वन्यजीवांचा अकाली व दुर्दैवी मृत्यू होतो. विदर्भ (महाराष्ट्र) येथील वृत्तपत्रांमध्ये विशेषतः वाघांच्या मृत्यूच्या घटना वारंवार प्रसिद्ध होत असतात. सातत्याने वाढणारे वाघांचे मृत्यू हे गंभीर चिंतेचे कारण आहे. गेल्या सहा महिन्यांत महाराष्ट्रात २४ वाघांचा मृत्यू झाला आहे. तसेच २०२५ मध्ये मध्यप्रदेशात ५४ वाघांचा, तर महाराष्ट्राचे वनमंत्री गणेश नाईक यांच्या माहितीनुसार महाराष्ट्रात ४१ वाघांचा मृत्यू झाला.

वर्ल्ड वाईड फंड फॉर नेचर यांच्या माहितीनुसार प्रत्येक वाघाच्या अंगावरील पट्ट्यांचा नमुना वेगळा असतो, जसा प्रत्येक माणसाच्या बोटांच्या ठशांचा नमुना वेगळा असतो. मादी वाघीण आपल्या पिढ्यांशी संवाद साधण्यासाठी कानामागील पांढऱ्या खुणांचा संकेत म्हणून वापर करते. जगातील निम्म्याहून अधिक वाघ भारतात आढळतात, ही आपल्या देशाच्या समृद्ध जैवविविधतेची मोठी साक्ष आहे. वाघ गुरुगुणे, डरकाळी फोडणे, कण्हणे, फुत्कार काढणे आणि धापा टाकण्यासारख्या विविध आवाजांद्वारे संवाद साधतात. शास्त्रज्ञांच्या मते वाघ सुमारे २० लाख वर्षांपासून पृथ्वीवर अस्तित्वात आहेत. मात्र, गेल्या शंभर वर्षांत मानवी हस्तक्षेप, जंगलतोड आणि अवैध शिकारीमुळे त्यांच्या संख्येत सुमारे ९७ टक्क्यांची घट झाली आहे. त्यामुळे त्यांना संकटग्रस्त प्रजाती मानले जाते. आजही अवैध शिकार हा त्यांच्या अस्तित्वासमोरील सर्वात मोठा धोका

आहे. वर्ल्ड वाईड फंड फॉर नेचर आशियामध्ये त्यांच्या संवर्धनासाठी सातत्याने कार्यरत आहे. २०१६ मध्ये काही भागांत वाघांची संख्या वाढल्याची नोंद झाली असली, तरी दक्षिण-पूर्व आशियात त्यांची संख्या अजूनही घटत आहे. मनुष्यासारख्या बुद्धिमान प्राण्याकडे आज कायदेशीर अधिकार, प्रगत तंत्रज्ञान, प्रसारमाध्यमे, शासनव्यवस्था, न्यायव्यवस्था, सोशल मीडिया, नातेवाईक, मित्रपरिवार आणि समाज असे अनेक आधार उपलब्ध आहेत. तरीसुद्धा उच्चशिक्षित आणि जागरूक असूनही अनेक प्रसंगी माणूस स्वतःला असहाय्य आणि फसवला गेल्यासारखे अनुभवतो. स्वतःच्या समस्यांच्या निराकरणासाठी सरकारी कार्यालये, लोकप्रतिनिधी आणि न्यायालयांचे उंबरठे झिजवूनही अनेकदा त्याला समाधानकारक न्याय मिळत नाही. पावसाळ्यात पूर, उन्हाळ्यात दुष्काळ, उष्णतेची लाट आणि पाण्याची टंचाई, हिवाळ्यात धुके, हायपोथर्मिया तसेच विविध नैसर्गिक आपत्ती अशा संकटांना मानवालाही सामोरे जावे लागते. सर्व प्रकारच्या सुविधा उपलब्ध असूनही जर माणूस अशा परिस्थितीत हतबल होत असेल, तर त्याच्या तुलनेत वन्यप्राण्यांची अवस्था किती कठीण असेल, याची कल्पनाही करणे अवघड आहे.

क्षणभर मुक्या वन्यजीवांच्या दृष्टीकोनातून विचार करून पाहूया. त्यांना माणसाकडून कोणतीही अपेक्षा नसते. त्यांना केवळ निसर्गाकडून अन्न आणि पाण्याची गरज असते. मानवी हस्तक्षेप नसल्यास निसर्ग सर्व सजीवांचे पालनपोषण करण्यास पूर्णपणे सक्षम आहे. मग आपणच वन्यजीवांना त्रास देत आहोत का? की वन्यजीव आपल्याला त्रास देत आहेत? वाढत्या मानव-वन्यजीव संघर्षाला नेमके जबाबदार कोण? या प्रश्नांचा वेळेवर, संवेदनशीलतेने आणि सखोलपणे विचार करणे आज अत्यंत आवश्यक आहे. वन्यजीवांचे संरक्षण ही केवळ शासनाची जबाबदारी नसून प्रत्येक नागरिकाचे कर्तव्य आहे.

जंगलांचे संवर्धन, नैसर्गिक अधिवासांचे संरक्षण, अवैध शिकारीला आळा, पर्यावरणपूरक विकास आणि निसर्गविषयी संवेदनशील दृष्टिकोन स्वीकारल्याशिवाय मानव आणि वन्यजीव यांच्यातील समतोल कायम राहू शकणार नाही. वन्यजीव टिकले तरच जंगले टिकतील, जंगले टिकली तरच पर्यावरण सुरक्षित राहील आणि पर्यावरण सुरक्षित राहिले तरच मानवजातीचे भविष्य सुरक्षित राहील. म्हणूनच – वन्यजीव वाचवा, निसर्ग वाचवा आणि मानवजातीचे अस्तित्व सुरक्षित ठेवा.

गुरु : ज्ञान, संस्कार आणि सृजनशीलतेचा अखंड दीप

भारतीय संस्कृतीचा विचार केला तर गुरु ही संकल्पना केवळ शिक्षणापुरती मर्यादित नसून जीवनाला दिशा देणारी एक महान परंपरा आहे. गुरु म्हणजे अज्ञानाचा अंधकार दूर करून ज्ञानाचा प्रकाश देणारा, व्यक्तिमत्त्व घडविणारा आणि जीवनमूल्यांची जपणूक करणारा मार्गदर्शक. म्हणूनच आपल्या संस्कृतीत गुरुचे स्थान देवतांपेक्षाही श्रेष्ठ मानले गेले आहे. आषाढ पौर्णिमेचा दिवस आपण गुरु पौर्णिमा म्हणून साजरा करतो. हा दिवस केवळ गुरूंचा सन्मान करण्याचा नाही, तर त्यांच्या ऋणाची जाणीव ठेवून स्वतःला अधिक सक्षम आणि सुसंस्कृत बनविण्याचा संकल्प करण्याचा दिवस आहे.

आजच्या वेगवान आणि तंत्रज्ञानप्रधान युगात माहितीचे स्रोत अमर्याद झाले आहेत. एका क्लिकवर जगभरातील माहिती उपलब्ध होते. मात्र माहिती आणि ज्ञान यामध्ये मूलभूत फरक आहे. माहिती माणसाला बुद्धिमान बनवू शकते, पण ज्ञान त्याला विवेकी बनवते. हा विवेक, ही मूल्ये आणि जीवन जगण्याची योग्य दिशा गुरुच देऊ शकतो. एक कला शिक्षक म्हणून गेली अनेक वर्षे विद्यार्थ्यांसोबत काम करताना मला जाणवले की प्रत्येक विद्यार्थ्यांमध्ये एक कलाकार दडलेला असतो. काही विद्यार्थ्यांच्या हातात रंग असतात, काहींच्या मनात कल्पना असतात, तर काहींच्या लेखणीत सुंदर अक्षरांची ताकद असते. त्या प्रत्येक सुप्त गुणांना ओळखून त्यांना आकार देण्याचे भाग्य शिक्षकाला लाभते. विद्यार्थी पहिल्यांदा स्वतःचे चित्र पूर्ण करतो, सुंदर हस्ताक्षरासाठी पारितोषिक मिळवतो किंवा आत्मविश्वासाने रंगमंचावर उभा राहतो, तेव्हा शिक्षकाच्या डोळ्यांत दिसणारा

आनंद हा शब्दांत व्यक्त करता येत नाही.

कला ही केवळ विषय नाही; ती जीवन जगण्याची संवेदनशील दृष्टी आहे. चित्रकला विद्यार्थ्यांना निरीक्षण शिकवते, हस्ताक्षर शिस्त शिकवते, कॅलिग्राफी संयम शिकवते आणि सृजनशीलता आत्मविश्वास देते. कला माणसाला अधिक माणूस बनवते. म्हणूनच प्रत्येक शाळेत कला शिक्षणाला योग्य स्थान मिळणे ही काळाची गरज आहे.

गुरु आणि शिष्य यांचे नाते हे विश्वास, प्रेम आणि समर्पणावर उभे असते. गुरु विद्यार्थ्याला फक्त यशस्वी होण्याचा मार्ग दाखवत नाही, तर चांगला माणूस होण्याची प्रेरणाही देतो. समाजात जबाबदार, संवेदनशील आणि चारित्र्यसंपन्न नागरिक घडविण्याचे महान कार्य शिक्षक निःस्वार्थपणे करत असतात. म्हणूनच शिक्षक हा समाजाचा खरा शिल्पकार आहे.

आज आपण ज्या प्रत्येक क्षेत्रात प्रगती करत आहोत, त्या प्रत्येक यशामागे कोणत्या ना कोणत्या गुरुचे मार्गदर्शन दडलेले आहे. डॉक्टर, अभियंता, वैज्ञानिक, कलाकार, लेखक,

प्रशासकीय अधिकारी किंवा उद्योजकप्रत्येकाच्या आयुष्यात शिक्षकाने दिलेली प्रेरणा अमूल्य असते. त्यामुळे गुरुंचे ऋण कधीही फेडता येत नाही; ते केवळ कृतज्ञतेने स्वीकारता येते.

गुरु पौर्णिमा हा दिवस आपल्याला आपल्या गुरूंना स्मरण करण्याची, त्यांच्या चरणी कृतज्ञतेची पुष्पे अर्पण करण्याची आणि त्यांच्या आदर्शांचा वारसा पुढे नेण्याची प्रेरणा देतो. विद्यार्थ्यांनी गुरूंनी दिलेले संस्कार आयुष्यभर जपावेत, तर शिक्षकांनीही ज्ञानदानाबरोबरच मूल्यशिक्षणाची परंपरा अधिक सक्षम करावी.

आजच्या या पावन दिवशी माझ्या आयुष्यात ज्ञानाचा प्रकाश देणाऱ्या सर्व गुरुजनांना मी विनम्र अभिवादन करतो. त्यांच्या आशीर्वादांमुळेच मला कला शिक्षणाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांमध्ये सृजनशीलता, सौंदर्यदृष्टी आणि संस्कार रुजविण्याची संधी मिळत आहे. हे कार्य अधिक समर्पणाने आणि प्रामाणिकपणे करत राहणे, हीच माझ्यासाठी गुरु पौर्णिमेची खरी गुरुदक्षिणा असेल.

गुरु हा केवळ ज्ञानदाता नसतो; तो विद्यार्थ्यांच्या स्वप्नांना आकार देणारा, आत्मविश्वास जागवणारा आणि जीवनाला अर्थ देणारा दीपस्तंभ असतो. त्या दिव्य प्रकाशामुळेच समजाचे भविष्य उज्वल होत असते.

सर्व गुरुजनांना गुरु पौर्णिमेच्या मनःपूर्वक शुभेच्छा!

– श्रीराम महाजन
कला शिक्षक
चेंबूर कर्नाटका हायस्कूल, चेंबूर मुंबई
मो. ९९६७५८७३००

This letter was written by owner, publisher, editor - Vinod Kailas Gore by Gayatri Traders at Main Road, At.Po.Chikhli, Tq. Chikhli, Dist. Buldana (MS) Pin No.443201 published from Indira Nagar Ward No.27 Buldana (MAHARASHTRA) Pin No.443001.

Editor, Printer and Publisher do not necessarily agree with the text of this letter. Legal disputes in Buldana Court. Email : newsaksharaj2021@gmail.com **Editor : Vinod Kailas Gore Mob.: 8605313202**

हे पत्र मालक, प्रकाशक, संपादक विनोद कैलास गोरे यांनी गायत्री ट्रेडर्स, मेन रोड, गु.पो. चिखली, ता. चिखली, जि. बुलडाणा (म.रा.) पिन क्रमांक ४४३२०१ येथे मुद्रित करून इंदिरा नगर वॉर्ड क्रमांक २७ बुलडाणा पिन क्रमांक ४४३००१ या ठिकाणाहून प्रकाशित केले आहे.

या पत्रात प्रसिद्ध झालेल्या मजकुराबाबत संपादक, मुद्रक, प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही. कायदेशीर वादविवाद बुलडाणा न्यायालयीन कक्षेत. Email : newsaksharaj2021@gmail.com संपादक : विनोद कैलास गोरे मोबा.: ८६०५३१३२०२

थोडक्यात बातम्या

पाटण तालुक्यात बेंदूर सण मोठ्या धूम धडाक्यात साजरा

अक्षराज : सुरेश संकपाळ

दि.२८, पाटण (सातारा) : पाटण तालुक्यात कृषी संस्कृतीचा मानर्बिंदू असलेला बेंदूर सण मोठ्या उत्साहात आणि पारंपारिक जल्लोषात साजरा करण्यात आला. बळीराजाचा खरा सोबती असलेल्या बैलाबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्याचा हा सण म्हणजे शेतकरी आणि निसर्ग यांच्यातील अतूट नात्याचे प्रतीक आहे. सणाच्या आदल्या दिवशी परंपरेनुसार बैलांच्या खांद्याची (खांद मळणी) पूजा करण्यात आली. सकाळपासूनच शेतकऱ्यांनी आपल्या बैलांना नदीवर नेऊन स्वच्छ धुऊन, शिंगे घोळून त्यांच्या शिंगांना रंगंगोटी करून, गळ्यात घुंगरांच्या माळा, रंगीबेरंगी फुलांच्या माळा, अंगावर झूल आणि कपाळावर हळद-कुंकू लावून सजवले. बैल सजले की बळीराजाचे रूपच खुलते, असे चित्र सर्वत्र दिसत होते.

डॉल्बीच्या ठेक्यावर भव्य मिरवणूक दुपारी ३ वाजल्यापासून मोरे गल्ली येथून बैलांच्या भव्य मिरवणुकीला सुरुवात झाली. लायब्ररी चौक,पाटण मुख्य बाजारपेठ, झेंडा चौक, जुने बस स्थानक, नवीन बस स्थानक ते रामापूर या मुख्य मार्गावर डीजे डॉल्बीच्या दणदणाटात आणि मोठ्या उत्साहात तरुणांनी व लहान मुलापासून ते आबालुद्धापर्यंत ठेका धरत नृत्य केले. संपूर्ण पाटण शहरात सणाचा माहोल रात्री उशिरापर्यंत चालू होता. रस्त्याच्या दुतर्फा नागरिकांनी बैलांची मिरवणूक बघण्यासाठी गर्दी केली होती. या सणाचे वैशिष्ट्य म्हणजे महिला वर्गाचा उत्स्फूर्त सहभाग. प्रत्येक घरात महिलांनी मातीपासून तयार केलेल्या बैलजोडीची मनोभावे पूजा केली. बैलांना पुरणपोळीचा गोड नैवेद्य दाखवला. बैलांना पुरणपोळीचा नैवेद्य भरवला आणि आभार मानले. बैल म्हणजे आमच्या कुटुंबाचाच भाग, त्यांच्यामुळेच आमची शेती पिकते अशा भावना शेतकऱ्यांनी व्यक्त केल्या. धावपळीच्या आधुनिक युगात ट्रॅक्टर आले, तंत्रज्ञान आले तरी बैलाविषयी असलेली कृतज्ञता जपली आहे. बेंदूर हा केवळ सण नाही, तर शेतकऱ्याच्या जीवनातील प्राण असलेल्या मुक्या जीवाचा गौरव आहे. ही परंपरा पुढच्या पिढीनेही अशीच जपावी, हाच या उत्सवाचा खरा संदेश आहे.

पालम तालुक्यात SAr अंतर्गत ९४.७१ टक्के काम पूर्ण - तहसीलदार वाघमारे

अक्षराज : प्रतिनिधी

दि.२८, पालम (परभणी) : भारत निवडणूक आयोगाच्या निर्देशानुसार सुरू असलेल्या मतदार याद्यांच्या विशेष सखोल पुनर्निरीक्षण (SAR) अभियानांतर्गत पालम तालुक्यातील ९४.७१ टक्के काम पूर्ण झाले असून उर्वरित मतदारांनी ८ ऑगस्ट २०२६ पर्यंत आपले गणना (Enumeration Form) फॉर्म भरून संबंधित बीएलओकडे जमा करावेत, असे आवाहन तहसीलदार कैलासचंद्र वाघमारे व निवडणूक विभाग नायब तहसीलदार विनोद पवार यांनी केले आहे. यापूर्वी डखठ अंतर्गत गणना फॉर्म भरण्याची अंतिम मुदत २९ जुलै होती. मात्र, भारत निवडणूक आयोगाने ती वाढवून ८ ऑगस्ट २०२६ पर्यंत केली आहे. ३० जून ते ८ ऑगस्ट या कालावधीत ही प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे. पालम तालुक्यात एकूण ९६,०८८ मतदार असून त्यापैकी ९१,००८ मतदारांचे गणना फॉर्म (EF) भरून घेण्यात आले आहेत. अद्याप ५,०८० मतदारांचे फॉर्म भरणे बाकी असून तालुक्यातील SAr अभियानाचे ९४.७१ टक्के काम पूर्ण झाले आहे. या अभियानासाठी १० सहाय्यक निवडणूक निर्णय अधिकारी (AERO), १० पर्यवेक्षक तसेच १०५ बीएलओ व बीएलओ सहाय्यक नियुक्त करण्यात आले असून त्यांच्या माध्यमातून डखठ चे कामकाज वेगाने सुरू आहे. या प्रक्रियेनंतर १७ ऑगस्ट २०२६ रोजी प्रारूप मतदार यादी प्रसिद्ध केली जाणार आहे. त्यानंतर १७ ऑगस्ट ते १६ सप्टेंबर या कालावधीत मतदारांकडून दावे व हरकती स्वीकारण्यात येतील. प्राप्त दावे व हरकतीवर सुनावणी घेऊन त्यांचा निपटारा करण्यात येईल आणि १९ ऑक्टोबर २०२६ रोजी अंतिम मतदार यादी प्रसिद्ध करण्यात येणार आहे.

तहसील प्रशासनाने तालुक्यातील सर्व पात्र मतदारांना आवाहन केले आहे की, ज्यांनी अद्याप डखठ गणना फॉर्म भरलेला नाही त्यांनी ८ ऑगस्ट पूर्वी संबंधित बीएलओकडे फॉर्म भरून जमा करून या प्रक्रियेत सहभागी व्हावे.

वारीत भक्तीबरोबर स्वच्छतेचाही संदेश ८५२

स्काऊट-गार्ड्स विद्यार्थ्यांचा पंढरीत स्वच्छता संकल्प

अक्षराज : विकास सरवळे

दि.२८, पंढरपूर : आषाढी वारीत लाखो भाविकांच्या सेवेसाठी आणि स्वच्छतेचा संदेश जनतेपर्यंत पोहोचविण्याच्या उद्देशाने भारत स्काऊट्स अँड गार्ड्स, जिल्हा कार्यालय सोलापूर यांच्या वतीने सन २०२६-२७ चा वार्षिक आषाढी वारी स्वच्छता सेवा प्रकल्प मंगळवार, दि.२८ जुलै रोजी मोठ्या उत्साहात पार पडला. जिल्हाभरातील विविध शाळांमधील ८५२ स्काऊट-गार्ड्स विद्यार्थी व ९२ शिक्षक-शिक्षिका यांनी या उपक्रमात उत्स्फूर्त सहभाग नोंदवत स्वच्छ पंढरीचा संदेश दिला. या उपक्रमाचे आयोजन शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) तथा जिल्हा मुख्य आयुक्त कादर शेख, शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) तथा जिल्हा आयुक्त स्काऊट सचिन जगताप, उपशिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) तथा जिल्हा आयुक्त गार्ड्स रूपाली भावसार, उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) तथा जिल्हा चिटणीस विठ्ठल देवे, लेखाधिकारी समग्र शिक्षा अभियान तथा जिल्हा कोषाध्यक्ष राहुल सलगर, जिल्हा प्रशिक्षण आयुक्त स्काऊट शंकर यादव, जिल्हा प्रशिक्षण आयुक्त गार्ड्स सुलक्षणा लोखंडे, जिल्हा संघटक स्काऊट श्रीधर मोरे, जिल्हा संघटक गार्ड्स अनुसया सिसाठ तसेच जिल्हा आयुक्त रोव्हर रशीद पठाण यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आले.

स्वच्छता अभियानाची सुरुवात नगरपालिका मुख्याधिकारी महेश रोकडे आणि पंढरपूरचे गटशिक्षणाधिकारी रणदिने यांच्या हस्ते स्वच्छता रॅलीला हिरवा झेंडा दाखवून करण्यात आली. यानंतर विद्यार्थ्यांनी शहरातील विविध भागांत स्वच्छता करून नागरिकांना स्वच्छतेचे महत्त्व पटवून दिले. या उपक्रमात श्रीमल्लकार्जुन हायस्कूल (सोलापूर), श्री दिगंबर जैन गुरुकुल प्रशाला (सोलापूर), माध्यमिक प्रशाला वडवळ, जि.प. प्राथमिक शाळा बारडी, राष्ट्रमाता इंदिरा कन्या प्रशाला (मोहोळ), विवेक वर्धनी विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय (पंढरपूर), श्री माताजी निर्मलादेवी प्राथमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय (पंढरपूर), श्री स्वामी समर्थ प्रशाला (आरळी), रामभाऊ जोशी हायस्कूल (करकंब), न्यू इंग्लिश स्कूल (करकंब), श्री दुर्गा शिशु विहार प्राथमिक शाळा (इसबावी), कर्मवीर विद्यालय (चारे), श्री गगनगिरी विद्यालय (सांगवी), दत्त विद्या मंदिर (सुस्ते), लोटस इंग्लिश स्कूल (कासेगाव) तसेच सांगोला विद्यामंदिर प्रशाला (सांगोला) येथील विद्यार्थी सहभागी झाले. स्वच्छता सेवा प्रकल्प यशस्वी करण्यासाठी महादेव पुजारी, यंपे, सम ाधान बेद्रे, महेश भोसले, बाळासाहेब शिंगाडे आणि अशपाक मुजावर यांनी विशेष परिश्रम घेतले. या अभियानामुळे पंढरी नगरीत स्वच्छतेबाबत जनजागृती होण्यास मोठी मदत झाली असून, स्काऊट-गार्ड्स विद्यार्थ्यांच्या सामाजिक बांधिलकीचे पुन्हा एकदा दर्शन घडले.

शेतकऱ्यांना ८ तास वीज द्या; आ.पाटील यांची जिल्हाधिकारी यांच्याकडे मागणी

भीमा नदीत मुबलक पाणी, पण विजेअभावी सिंचन ठप्प

अक्षराज : विकास सरवळे

दि.२८, पंढरपूर : भीमा नदीत सिंचनासाठी मुबलक पाणी उपलब्ध असतानाही कृषी पंपांना अपुरा वीजपुरवठा होत असल्याने हजारो शेतकऱ्यांच्या पिकांवर संकट ओढवले आहे. सध्या केवळ ५ तास मिळणारा कृषी वीजपुरवठा अपुरा ठरत असल्याने तो तातडीने ८ तासांपर्यंत वाढवावा, अशी जोरदार मागणी आमदार अभिजीत (आबा) पाटील यांनी सोलापूर जिल्हाधिकारी एस. कार्तिकेयन यांच्याकडे केली आहे. पावसाने यंदा अनेक भागात ओढ दिल्याने भीमा नदीकाठच्या शेतकऱ्यांचा सिंचनासाठी शेतीपंपांवर मोठ्या प्रमाणात आधार आहे. मात्र, विजेचा कालावधी कमी असल्यामुळे उपलब्ध पाण्याचाही पुरेसा

वापर करता येत नसल्याने शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान होत आहे. याच पार्श्वभूमीवर आमदार अभिजीत पाटील यांनी प्रशासनाकडे तातडीने हस्तक्षेप करण्याची मागणी केली आहे.

आमदार पाटील यांनी म्हटले आहे की, भीमा नदीत पाण्याची उपलब्धता चांगली असताना केवळ अपुऱ्या वीजपुरवठ्यामुळे शेतकऱ्यांना

रात्री-अपरात्री शेतीपंप चालवावे लागत आहेत. पाच तासांच्या मर्यादित वीजपुरवठ्यात सर्व क्षेत्राला पाणी देणे अशक्य होत असल्याने अनेक पिके पाण्याअभावी करपू लागली आहेत. त्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

कृषी वीजपुरवठा सलग ८ तास करण्यात आल्यास ऊस, मका, भाजीपाला, डाळी तसेच इतर खरीप पिकांना वेळेवर पाणी मिळेल. यामुळे पिकांचे नुकसान टळून उत्पादनात वाढ होईल, सिंचनाचा खर्च कमी होईल आणि शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान टाळण्यास मोठी मदत होईल, असा विश्वास आमदार पाटील यांनी व्यक्त केला आहे.

शेतकऱ्यांच्या न्याय्य मागणीसाठी

वयोवृद्ध महिलेला लुटणारे आरोपी २४ तासांत जेरबंद; स्थानिक गुन्हे शाखेची उल्लेखनीय कामगिरी

अक्षराज : प्रतिनिधी

दि.२८, कळंब (धाराशिव) : धाराशिव जिल्ह्यातील एका वयोवृद्ध महिलेची जबरी चोरी करणाऱ्या दोन आरोपींना स्थानिक गुन्हे शाखेच्या (एलसीबी) पथकाने अवघ्या २४ तासांच्या आत अटक करत उल्लेखनीय कामगिरी केली आहे. आरोपींकडून ₹३६,००० किमतीचे सोन्याचे मनी मंगळसूत्र आणि जडझड कंपनीचा मोबाईल जप्त करण्यात आला असून, चौकशीदरम्यान त्यांनी आणखी एका मोटारसायकल चोरीच्या गुन्ह्याचीही कबुली दिली आहे. त्यामुळे पोलिसांनी एकाच कारवाईत दोन गुन्ह्यांची उकल केली आहे. स्थानिक गुन्हे शाखेचे सहाय्यक पोलीस निरीक्षक सुदर्शन कासार व त्यांच्या पथकाला मिळालेल्या गोपनीय माहितीच्या आधारे तसेच तांत्रिक तपासाच्या मदतीने पोलीस ठाणे शिराढोण येथील गुन्हा रजिस्टर क्रमांक १६२/२०२६ मधील आरोपींचा शोध घेण्यात आला. संशयितांना ताब्यात घेऊन सखोल चौकशी केली असता त्यांनी सदर जबरी चोरीसह पोलीस ठाणे

भूम येथील गुन्हा रजिस्टर क्रमांक ४२३/२०२६ मधील मोटारसायकल चोरीचा गुन्हाही केल्याची कबुली दिली.

या कारवाईत शिवराम ऊर्फ बेवा धनाजी पवार (वय २१, रा. लिंबी पारधी पेठ, तेरखेडा) आणि आकाश ऊर्फ बाळू दादाराव पवार (वय १९, रा. मोहा पारधी पेठ) या दोघांना अटक करण्यात आली आहे. या गुन्ह्यात आणखी एका साथीदाराचा सहभाग निष्पन्न झाला असून त्याचा शोध सुरू आहे.

धाराशिव जिल्हा काँग्रेसकडून MHT-CET कथित घोटाळा व विस्तार अधिकारी (शिक्षण) पदोन्नतीतील अनियमितेविरोधात निवेदने

अक्षराज : संगीता वनकळस

दि.२८, धाराशिव : महाराष्ट्रातील विद्यार्थ्यांच्या भविष्याशी संबंधित MHT-CET परीक्षा प्रक्रियेत गेल्या तीन वर्षांपासून सुरू असल्याचा आरोप असलेल्या कथित घोटाळा व अनियमितेची उच्चस्तरीय चौकशी करून दोषींवर कठोर कारवाई करण्यात यावी, तसेच धाराशिव जिल्हा परिषद शिक्षण विभागामार्फत विस्तार अधिकारी (शिक्षण) पदोन्नती प्रक्रियेत झालेल्या गंभीर अनियमितेची राज्यस्तरीय चौकशी करून सदर पदोन्नती प्रक्रिया रद्द करण्यात यावी, या मागण्यांसाठी दि.२८ धाराशिव जिल्हा काँग्रेस कमिटीच्या वतीने मंगळवारी जिल्हाधिकारी धाराशिव तसेच जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्यामार्फत संबंधित मंत्र्यांना निवेदने सादर करण्यात आली.

MHT-CET संदर्भातील निवेदनात परीक्षेतील कथित गैरप्रकारांमुळे लाखो विद्यार्थी व पालकांमध्ये तीव्र संभ्रम व असंतोष निर्माण झाल्याचे नमूद करण्यात आले आहे. त्यामुळे संपूर्ण प्रकरणाची निष्पक्ष व

उच्चस्तरीय चौकशी करून दोषींवर कठोर कारवाई करावी, विद्यार्थ्यांच्या हिताचे संरक्षण करावे तसेच भविष्यात परीक्षा प्रक्रिया अधिक पारदर्शक, सुरक्षित व विश्वासार्ह करण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना राबवाव्यात, अशी मागणी करण्यात आली.

तर दुसऱ्या निवेदनात धाराशिव जिल्हा परिषद शिक्षण विभागातील विस्तार अधिकारी (शिक्षण) पदोन्नती प्रक्रियेत शासनाचे नियम, निर्देश तसेच न्यायालयीन आदेशांकडे दुर्लक्ष करून पदोन्नती देण्यात आल्याचा आरोप करण्यात आला आहे. या संपूर्ण प्रक्रियेची राज्यस्तरीय उच्चस्तरीय चौकशी करून दिनांक ३ जुलै २०२६ रोजी राबविण्यात आलेली पदोन्नती प्रक्रिया तात्काळ रद्द करावी, नव्याने पारदर्शक पद्धतीने पदोन्नती प्रक्रिया राबवावी तसेच संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर शिस्तभंगाची व कायदेशीर कारवाई करावी, अशी मागणी निवेदनातून करण्यात आली आहे. यासोबतच, शासनाने तातडीने योग्य निर्णय न घेतल्यास धाराशिव जिल्हा काँग्रेस कमिटीच्या

वतीने पुढील काळात तीव्र लोकशाही मार्गाने आंदोलन छेडण्याचा इशाराही निवेदनातून देण्यात आला आहे. ही निवेदने जिल्हाधिकारी धाराशिव तसेच जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्यामार्फत उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील, ग्रामविकास व पंचायत राज मंत्री जयकुमार गोरे आणि पालकमंत्री प्रताप सरनाईक यांना पाठविण्यात आली आहेत. यावेळी जिल्हाध्यक्ष उमेश राजे निंबाळकर यांच्यासह राजाभाऊ शेरखाने, प्रशांत पाटील, खलील सय्यद, विनोद वीर, अग्रिवेश शिंदे, सरफराज काजी, संजय गजधने, बाबा मोमीन आदी पदाधिकारी कार्यकर्ते उपस्थित होते.

स्वरा इंगोलेचा जिम्नॅस्टिकमध्ये उत्कृष्ट ठसा;

'सेनस्पोट्स २०२६' मध्ये कांस्यपदक

अक्षराज : दिवाकर घेर

दि.२८, नागपूर : सेंटर पॉईंट स्कूल, अमरावती बायपास, नागपूर येथे आयोजित 'सेनस्पोट्स २०२६' आंतरशालेय जिम्नॅस्टिक स्पर्धेत सेंट अ‍ॅन्स इंग्लिश मीडियम स्कूल, दहेगाव रंगारी येथील इयत्ता सहावीची विद्यार्थिनी स्वरा खुशाल इंगोले हिने १२ वर्षांखालील गटात उत्कृष्ट कामगिरी करत कांस्यपदक पटकावले. या स्पर्धेत नागपूर शहर व जिल्ह्यातील विविध शाळांतील विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता. अत्यंत चुरशीच्या वातावरणात स्वरा हिने उत्कृष्ट कौशल्य, आत्मविश्वास आणि सातत्यपूर्ण सरावाच्या बळावर दमदार सादरीकरण करत कांस्यपदकावर आपले नाव कोरले. स्वराच्या या उल्लेखनीय यशाबद्दल नागपूर जिल्हा जिम्नॅस्टिक संघटनेचे सचिव पुरुषोत्तम दारव्हणकर, जिल्हा जिम्नॅस्टिक प्रशिक्षक पाटील सर, मुकेश सर, प्रशिक्षक ऋषिकेश सर, तसेच उपस्थित प्रशिक्षक, खेळाडू आणि मान्यवरांनी तिचे मनःपूर्वक अभिनंदन करून पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या.

पोंभुर्णा तालुक्यातील निवासी पट्टे द्या - अल्का आत्राम

अक्षराज : अरुण कुत्तरमारे

दि.२८, पोंभुर्णा (चंद्रपूर) : पोंभुर्णा तालुक्यातील अनेक गावा मध्ये अनेक कुटुंब पिढ्यान् पिढ्या महसूल किंवा वन विभाग यांचे जागेवर आपले वास्तव्य करीत आहेत. परंतु कित्येकदा ते शासनाला अर्ज दिले परंतु अजूनही त्यावर होत नाही आहे. म्हणून आज त्या सर्वांच्या वतीने मा तहसीलदार शेलवटकर सर पोंभुर्णा यांना भेटून निवेदन दिले जेणेकरून त्या जागेवर वास्तव्य करणारे कुटुंब हे शेतकरी शेतमजूर कष्टकरी कुटुंब आहेत त्यांचा उदरनिर्वाह शेती किंवा मजुरी वर अवलंबून असतो त्यामुळे त्यांना नाहक ये जा चकरा मारून त्रास होणार नाही याची काळजी घ्यावी यासाठी निवेदन दिले.

अल्का आत्राम यांनी सांगितले की जर या कुटुंबाकडे राहण्यासाठी स्वतःची जागा असती तर ते तुमच्या जागेवर राहून स्वतःच्या घरासाठी भांडू नसते लागले म्हणून जे प्रकरणे आपल्या कडे कागदपत्रे सहित आले आहेत त्यांना तात्काळ कार्यवाही करून निवासी पट्टे द्यावे अशी मागणी अल्का आत्राम यांनी केली त्यावेळी रोशन ठेंगणे रवींद्र गेडाम उपस्थित होते.

